

Ærbødigst
Rein (sign.)

Fangene hadde all grunn til å protestere mot denne umenneskelige behandling.

De mest elementære menneskerettigheter ble ved denne behandling brutalt tråkket ned til

Uhyggelige ting blir lagt fram -

Forts. fra side 1.

belegget (høyst sannsynlig også for Ilebu Fengsels ledelse), som avisskriveriene om «de stadige rømmninger fra Ilebu». De undersøkelser, forhør og represalier som ble tatt, skapte ondt blod og en øket nervøsitet, og hadde i enkelte tilfeller enda alvorligere konsekvenser.

FORUTEN DEN BERYKTEDE aksjon av URK ved Lapo høsten 1945 under ledelse av politiinspektør L'Abec-Lund, som var like brutal i sin gjennomførelse som hysterisk i sitt anlegg, har det således ikke sjelden hendt at en eller flere fanger uten videre og uten selv å ha anelse om grunnen, er blitt satt på «selle» eller «fallskjerm», eller overført til annet fengsel.

FOR A NEVNE ET EKSEMPEL, så ble i begynnelsen av 1947 et stort antall fanger plutselig overført til Oslo kretsfengsel, Åkebergveien og Møllergaten 19, og der underkastet en rekke lange forhør. Foranledningen var en mistanke om at fangene var medlemmer av en «Illegal» organisasjon, so mskulle ha til formål å arbeide for rømning. Det hele oppløstes i intet. Etter atskillig tids forløp kom fangene tilbake igjen. Det var endel av leirens ludo-spillere som man hadde grepet tak i, fordi de benyttet seg av bokstavene NLF for å betegne sin virksomhet. Her viste det seg karakteristisk nok å være en av de benyttede angivere som hadde vært i virksomhet.

VI FINNER I DENNE FORBINDELSE grunn til også å feste oppmerksomheten på det såkalte

«rettskontor»s virksomhet i leiren. Vi kjenner ikke til hvilken hjemmel det har hatt for sin virksomhet, men det synes nå helt klart for oss, at det har arbeidet på siden av eller kanskje imot fengslets ledelse. Kontorets leder har benyttet seg av forhørsmetoder som fordømmes i alle rettssamfunn. Så sent som i fjor høst ble Aage Berg innkalt til kontorets daværende leder,

herr Starup, i anledning av Hauch-Mathisens rømning. Intet fornuftig menneske i leiren kunne tenke seg at han hadde noe med denne å gjøre men herr Starup meddelte ham at han hadde holdt husundersøkelse hjemme hos ham (man kan tenke seg familiens forskfekkelse), og han prøvte selv med mer eller mindre tilslørte trusler å få ham til å «tilstå». Berg turde ikke innngi klage av frykt for å miste retten til «halv» soning.

MAN VIL IKKE UNNLATE A NEVNE samtidig en annen tildragelse i 1948, som gjorde et sjokkerende inntrykk den gang nemlig det tragiske endeligt til den høyt avholdte tidligere tillitsmann for fangene, løytnant cand. jur. Jonas Stenersen. — hengte seg i fengslet. Fangene har sett denne hans handling som en konsekvens av de forhør og den refselse han ble ut-satt for i anledning av Schillmann-Skogseths rømning, som Jonas Stenersen i egenskap av brakkesjef ble gjort ansvarlig for. Fangene ble nemlig kjent med at han selv hadde gitt uttrykk for å være blitt lokket til en tilståelse ved foreleggelse av skriftlige «tilståelser» fra andre fanger, hvilke «tilståelser» han senere mente å være kommet på det rene med var fabrikeret av «rettskontoret». Han følte seg så krenket i sin æresfølelse at han ikke kunne leve videre, «jeg kan ikke lengere se mine kamerater i øynene», var hans uttalelse til en medfange dagen før han hengte seg.

VI TROR VI HAR RETT TIL å si at fangebelegget på Ilebu den hele tiden i 4 3/4 år har utvist den største grad av disiplin, og at det lojalt har overholdt reglementet. Tillitsmann og fangeråd har også forsøkt å samarbeide med fengslets ledelse ut fra det syn, at det tjente fangenes interesser å unngå enhver form for uro eller uregelmessigheter. Når vi derfor har bestemt oss

betj. Bjørndalen, betj. Svein Møthe (Møtke?), 1 krim.ass.

Kragerø:

Pm. (husker ikke navnet), pfm. Bing, betj. Rolf Schade, ass. Sunnland, ass. Kåre Juell, ass. Thorbjørnsen sen. og jun., Otto Nilsen, ass. Nilsen, krim.-ass. Kinzentsen og lensmannen i Skåtøy.

Fagernes:

Pfm. Svalastog? (Er ikke sikker på navnet). 1. betj. Aas-Hansen.

Somdalen avslutter sin rede-gjørelse slik:

«Det er flere, men jeg kan ikke i farten huske de forskjellige navn. Det dreier seg om ca. 60—70 personer. Av disse er allerede flere suspendert.

Ja, dermed har også Somdalen fått høve til å forklare seg i denne avskyelige sak, og det var ingen overraskelse at Somdalens forklaring var noe ganske anderledes enn forklaringen til d'her-her som hittil har hatt høve til å komme til orde i denne sak.

En er nå spent på hva som vil skje med de embetsmenn som har undertegnet de papirer som har gjort det mulig for Somdalen å reise fra sted til sted.

Ett er ihvertfall sikkert, de saker Somdalen har hatt befattning med, må opp til fornyet behandling. Likeledes de saker som har vært etterforsket av de som har hatt kjennskap til hvem Somdalen var, eller har samarbeidet med ham.

til endelig å rette en henvendelse til myndighetene, er det etter alvorlige overveielser, og fordi vi føler oss, hver især, i høy grad forulempet ved den trafikk som nå er avsløret.

ET FANGEBELEGG MA HA KRAV PÅ å bli forskånet for arrangerte rømmninger hvis følger går ut over belegget, forskånet for straffeappeller som har medført døden, direkte iall fall i et tilfelle, bli forskånet for at det settes inn fanger som har til oppgave å spionere på sine medfanger og deretter rapportere til politiet.

Vi mener derfor å være i vår gode rett og håper på fengselsmyndighetenes støtte, når vi på vegne av de fanger det her gjelder, forlanger de påklagede forhold rettslig gransket og skyldige trukket til ansvar.

Gjenpart av dette skriv sendes til direktøren for Ilebu Fengsel.

Ærbødigst

Egil Hoel, (s)
Fangenes tillitsmann.

folket og vekke viljen til liv. Vi manglet en Georg Stang.

Gullhjelmene var der ingen som spurte etter.

I tolv lange år etter den første verdenskrig hadde øvelsestiden i vårt hovedvåpen infanteriet praktisk talt bare vært 48 dager istedet for 144, en ordning som kommanderende general sterkt hadde kritisert. Soldater, skrev han, som sendes hjem etter 49 dagers rekruttskole og siden for lengere tid har vært uten militærøvelse, er helt ubrukbare for krig.

Endelig, i slutten av februar 1926, fremmet venstre regjeringen Mofinckel en proposisjon om ny hærordnign. Til grunn for denne var lagt innstillingen fra Forsvarskommisjonen av 1920, men regjeringen «hadde funnet det nødvendig og forsvarlig å gå videre i reduksjon og besparelser». Således skulle bl. a. distriktsbefalet sløyfes og det fastlønnte be-fal sterkt reduseers. Med omsyn til sjøforsvaret var det tanken å komme med framlegg seinere, men så langt kom denne regjering ikke, for en ukens tid etter at proposisjonen om ny hærordning var lagt fram, falt regjeringen på en annen sak.

Den nye regjering, høyre-regjeringen Lykke, tok sin for-gjengers proposisjon tilbake og sendte noen måneder etter til Stortinget en melding om hvorledes den mente en burde ordne forsvaret. Den ville ha med distriktsbefalet, men ellers var regjeringen med omsyn til hær-budsjettet blitt stående ved den samme årssum som i den tilbake-kalte proposisjon, nemlig 28 millioner. Til flåten og flyvåpnet foreslo regjeringen 17,5 millioner resp. 4,5. Tilsammen skulle normalbudsjettet således komme på 50 millioner årlig. Til dette kom en del engangs- og overgangs-utgifter.

Stortingets militærkomite, forsterket med fire mann, satt sammen etter sesongen for å ta stand punkt i saken. Her ble resultatet at mens arbeiderpartiets representanter la fram sitt avrustningsforslag, det som er referert foran under punkt XII, sluttet komiteens flertall seg stort sett til regjeringens framlegg om et normalbudsjett på 50 millioner. Men da saken kom fore i Stortinget i januar—februar 1927, ble denne sum knappet av til 40 millioner. Dette vil si en stor reduksjon, sett i forhold til framlegget fra Forsvarskommisjonen av 1920.

I samsvar med denne avgjerd

sak blir ordentlig saklig undersøkt.

De militære sjefer fikk nå fluksens i oppdrag å utarbeide planer på dette grunnlag. Sjelden har vel en ordre blitt etterkommet med så alvorlige advarsler om ikke å gå på noe noe slikt. Holtfodt, som nå var kommanderende general, sa uttrykkelig fra at det han leverte, bare framkom fordi regjeringen hadde forlangt det. Og i sin utgreiing skrev han harde ord om den tankeverden som lå bak forslaset om ytterlig senking av forsvarets ytteevne, således bl. a. dette:

En hærordning kan ikke bygge på dagens konstallasjon og så fastslåes. — Når krigen kommer, vil den alltid arte seg som en uhyre «overraskelse». Maktens sannsynlige gruppering under en vordende krig veksler som bildene i et kaleidoskop. Det eneste helt sikre grunnlag for en forsvarsordning i Norge er at et angrep kan bli rettet mot vårt land over havet, over land eller fra luften.

Verdien av den hjelp vi kan få fra Folkeforbundet er helt uten verdi da ethvert medlem selv

Jeg vil gjerne kjøpe hus med litt jord på landsbygda på Østlandet, ikke ved sjøen. Billett mrk. «Pensjonist nr. 27».

Husrom søkes.

Dame, 64 år, pensj. s. 1 el. 2 rom anl. koke; om mulig med middagsmat. Helst på landet, nær st. Oslo el. annen by. Pris. B. m. «Fredelig hus nr. 26».

Plass ledig

fra ca. 1. april for fjøsakar med liten familie. Leilighet på gården. 14 melkekuer — ungdyr og 6—7 avls-svin.

Bill. mrk. «Melkemaskine» nr. 18

Kontormann

med lang praksis søker arbeid, kontor ell. lager. Pålitelig og arbeidsvillig.

Bill. mrk. «Oslo», nr. 17.

Løssalgpris 25 øre

Opplag: 9400

Nordmørspostens Trykkeri

Innhent det forsømte og les

BIRGER KVITTING:

«Angrer du ikke»

Kr. 10,— pluss porto

Bestillinger sendes «8. Mai» ekspedisjon. Kan også bestilles hos bokhandlerne.

GRIPAR FORLAG
Kristiansund N.

Kolportører og selgere

søkes for meget aktuell bok om «rettsoppjøret» Der reflekteres fortrinnsvis på personer der vil gå inn for salget, ikke bare for fortjenestens skyld, men av personlig overbevisning om den urett som er forøvd mot en så stor del av vårt folk. Vennligst oppgi referencer. Provisjonen er meget høy. Billett mrk. «For sannhet og rett nr. 24».

Stilling søkes

N.S.-mann, gift, ingen barn, 33 år, søker god framtidstilling ved igangværende bedrift. Jeg har middelskole, 2-årig handelsgymnasium, Hærens befalskole, Jernbanens telegrafistkole, N.S.-sak opp- og avgjort. Har god praksis. Bill. mrk. «Energisk nr. 25».

Gift sveiser

med landbr.skole og 1 års kvegrøkterskole samt allsidig praksis fra større og mindre fjøs, søker framtidspost hos en gårdbr. som kan skaffe meg et banklån på kr. 2.500. Tiltredelse nå eller senere. B. mrk. «Avtale nr. 28».